

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātņu akadēmijas, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātnieku savienības laikraksts

10 (552)

ISSN 1407-1479

2018. gada 21. maijs

KRĀJUMA "LATVIJA UN LATVIEŠI" ATVĒRŠANA

Krājuma "Latvija un latvieši" atvēršana Rīgas pili
Foto Latvijas Valsts prezidenta kanceleja

9. maijā Rīgas pili tika prezentēts nozīmīgs jaunums Latvijas zinātnē – akadēmisko rakstu krājums "Latvija un latvieši" latviešu un angļu valodā. Viesus – krājuma autorus, atbalstītājus un Latvijā akreditētos vēstniekus – ar grāmatas izdošanu apsveica Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Prezidents pauda pārliecību, ka jaunais izdevums angļu valodā būs iespēja ārzemju lasītājiem objektīvi iepazīt Latvijas vēsturi, kultūru un iedzīvotājus. Krājuma redkolēģijas priekšsēdētājs Jānis Stradiņš uzsvēra, ka jaunais izdevums divos sējumos ir būtiski pārstrādāts, mainīts un papildināts izdevums līdzīgam krājumam, kas iznāca 2013. gadā tikai latviešu valodā, iekļaujot vadošo Latvijas zinātnieku – savu jomu speciālistu 44 rakstus par Latvijas konstitucionālajiem pamatiem, tautsaimniecību, demogrāfiju, valodu, izglītību un zinātni, kultūru, sportu, kā arī vēsturi. Valsts eksprezidente un viena no krājuma autorēm Vaira Viķe-Freiberga savā uzrunā norādīja, ka jaunais izdevums ir nozīmīgs sasniegums kā Latvijas, tā pasaules sabiedrībai, kurai zināšanas par Latviju ir niecīgas. Šāds fundamentāls izdevums ir iespēja Latvijai parādīt savu nozīmīgumu Eiropā. Krājuma autorus un klātesošos

Latvijā akreditēto vēstnieku vārdā sveica arī Diplomātiskā korpusa vecākais, Slovākijas vēstnieks Peters Hatjars (*Peter Hatjar*). Pasākuma izskaņā autoru vārdā tika pasniegtas grāmatas Valsts prezidentam, atbalstītājiem un klātesošajiem vēstniekiem un vēstniecību pārstāvjiem.

Akadēmisko rakstu krājuma "Latvija un latvieši" prezentācija plašākai publikai norisināsies **23. maijā plkst. 17.00 Latvijas Zinātņu akadēmijas Portretu zālē** (3. stāvā). Pasākuma programmā – LZA prezidenta Ojāra Spārīša ievadvārdi, akadēmiskā rakstu krājuma "Latvija un latvieši" redkolēģijas priekšsēdētāja Jāņa Stradiņa ziņojums, Saeimas priekšsēdētājs Inārs Mūrnieces un Kultūras ministrijas Valsts sekretāra vietnieces Latvijas valsts simtgades jautājumos Selgas Laizānes uzrunas. Prezentāciju ievadīs Daumanta Kalniņa muzikālais priekšnesums. Pasākuma ietvaros būs iespēja iegādāties jaunizdotos krājumus "Latvija un latvieši".

Lūgums apstiprināt savu dalību pasākumā, sazinoties ar Baltijas stratēģisko pētījumu centra darbiniekiem (bsp@lza.lv; tālr. 29660837).

Zane Rozīte, Baltijas stratēģisko pētījumu centrs

LATVIJAS ZINĀTNIĒKU SAVIENĪBAS IX KONGRESS

Latvijas Zinātnieku savienības IX kongress notika 2018. gada 16. maijā, LZA Portretu zālē. Tā darba kārtībā: LZS Valdes pārskats; Revīzijas komisijas ziņojums; LZS Padomes priekšsēdētāja Ivara Kalviņa referāts "Latvijas zinātne valsts simtgadi sagaidot"; Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas prezidentes Baibas Rivžas uzstāšanās "2019. gads – Latvijas nacionālās augstākās izglītības un zinātnes gads"; Grozījumu LZS statūtos un Rezolūcijas pieņemšana; LZS Padomes un Revīzijas komisijas vēlēšanas.

Pārskatu par LZS Padomes un Valdes darbu sniedza Valdes priekšsēdētājs Uldis Grāvītis. Viņš atgādināja LZS pirmo, dibināšanas kongresu pirms 30 gadiem, 1988. gada 27. novembrī. Tobrīd, Atmodas pacēlumā, LZS bija 1235 zinātnieki, šobrīd – 340. Daudzi aizgājuši mūžībā, daudzi aizbraukuši vai beiguši darboties zinātnē. (Vēlāk I. Kalviņš piezīmēja, ka, salīdzinot ar septiņkārtīgo zinātnieku skaita samazināšanos Latvijā šajā pat laikā, LZS vēl ir privilēģēta stāvoklī.) LZS Padome pārskata periodā I. Kalviņa vadībā sanāca pēc vajadzības. Tās bija gan tikšanās ar izglītības un zinātnes ministru R. Kīli un atbildīgām ministrijas amatpersonām, labojumi Zinātnes likuma un Augstākās izglītības likuma projektos u.c. Regulāri reizi mēnesī notika LZS Valdes sēdes, kopā 49 sēdes, tostarp izbraukuma sēdes Ventpils Augstskolā un Starptautiskajā Radioastronomijas centrā Irbenē, Rucavas arborētumā, Nacionālajā botāniskajā dārzā Salaspilī, LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultātē Jelgavā. Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika kopēja LZS un Latvijas Profesoru asociācijas valžu sēde, savukārt Latvijas Nacionālās enciklopēdijas galvenais redaktors Valters Ščerbinskis LZS Valdes sēdē informēja par unikālā izdevuma tapšanu, kurā ar saviem rakstiem piedalās daudzi zinātnieki. Šogad 18. novembrī tiks prezentēts enciklopēdijas drukātais sējums, bet 28. decembrī – elektroniskā versija.

Laba sadarbība Latvijas Zinātnieku savienībai visu šo periodu bijusi ar Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību, jo salīdzinoši mazskaitlīgie zinātnieki kaut ko (teiksim, izmaiņas topošajos likumprojektos un MK noteikumos) var panākt tikai kopā ar daudzskaitlīgo izglītības darbinieku saimi.

LZS piedalījies arī dažādu MK rīkojumu projektu izvērtēšanā un korigēšanā kopā ar Latvijas Zinātnes padomi (piemēram, par zinātnes nozarēm un apakšnozarēm, fundamentālo un lietīgo pētījumu izvērtēšanas un administrēšanas kārtību u.c.; diemžēl 20 gadu laikā nav atrisināts priekšlikums par kopēja zinātniskā grāda nosaukumu, nesadrumstalojot to pa nozarēm).

LZS bija viena no Radošo savienību padomes iniciatorēm, taču pārsvaru ņēma maksimāli organizācijas, kas panāca, ka Radošo personu un radošo orgaizāciju likums tika attiecināts tikai uz maksimāli jaunradīti zinātniskiem pētījumiem dažādās mākslas nozarēs.

U. Grāvītis izteica pateicību Latvijas Zinātņu akadēmijas vadībai un personīgi O. Spārītim, kas ļauj LZS izmantot LZA telpas bez atlīdzības. Viņš pateicās arī LZS Padomes un Valdes locekļiem, avīzes "Zinātnes Vēstnesis" bijušajai un esošajai redakcijai, LZS ilggadīgajai sekretārei D. Govinčukai, kura nodrošināja LZS biedrus ar informāciju. Uz B. Rivžas jautājumu par sadarbību ar Lietuvas un Igaunijas Zinātnieku savienībām U. Grāvītis atbildēja, ka tas būs darbs jaunajai Padomei un Valdei.

Revīzijas komisija savā ziņojumā atzina, ka LZS Padomes un Valdes darbība notikusi atbilstoši valsts likumdošanai, nekādi finansiāli vai administratīvi pārkāpumi nav atklāti.

Ivars Kalviņš, ziņojot par zinātnes stāvokli valsts simtgadi sagaidot, atzina, ka viss labais Latvijas zinātnē pārskata periodā noticis tikai pateicoties Eiropas Savienības finansējuma pieplūdamam. Ir izdevies atjaunot zinātnes infrastruktūru un aparātu parku (tiem, kas nespēja nodrošināt līdzfinansējumu, no tā tika maz). Bija ES struktūrfondu nauda jauno zinātņu doktoru sagatavošanai, kas krasi sarūka, šai naudai izbeidzoties, jo, kā atzīmēja B. Rivža, nelielā stipendija, ko doktoranti saņem šo

brīd, spiež viņus papildus strādāt, nevis veltīt visus spēkus zinātnē. Tika veidoti valsts nozīmes pētniecības centri. Diemžēl 2013. gadā veiktās starptautiskās ekspertīzes novērtējums bija tāds, ka maksimālo punktu skaitu – 5 no 5, saņēma tikai viena zinātniskā institūcija; četrus punktu vērtējumu – 14, trīs – 35, bet nesekmīgu novērtējumu (2 un 1) – 90 zinātniskās institūcijas vai struktūrvienības, tādēļ tās rekomendēja reorganizēt.

Neveicas arī ar līdzekļu atgūšanu, ko Latvijas iemaksā ES zinātnes fondos – no 100 miljoniem EUR tikai 50 milj. EUR, pusi. Iznāk, ka mēs no savas nabadzības finansējam citu valstu daudz bagātāko zinātni.

Bažas rada uzpūsti optimistiski dati, ko IZM ir iesniegusi ES, kuri paredz lielu valsts un privātā kapitāla finansējuma pieaugumu pētniecībai un inovācijām, kaut gan reālie dati rāda nepārtrauktu finansējuma lejupslīdi. Eiropas Komisija 2018. gadā ziņojumā par Latvijas zinātnes stāvokli atkārtoti vērs uzmanību uz nepieciešamību modernizēt augstāko izglītību, palielināt valsts budžeta finansējumu pētniecībai un inovācijām, īstenot valstij nepieciešamus pētījumus. Bet, tā kā visiem šiem vērtējumiem un ekspertīzēm ir rekomendējošs raksturs, tad tie vienkārši netiek ņemti vērā.

B. Rivža informēja par iniciatīvu, kuru atbalstījušas daudzas izglītības un zinātnes institūcijas: pasludināt 2019. gadu par Zinātnes un augstākās izglītības gadu, jo tas ir mūsu nacionālās augstākās izglītības simtais gads – Latvijas augstskola (tagad LU), mākslas un mūzikas augstskolas dibinātas smagajā 1919. gadā. Runājot par nacionālo kopproduktu, – tas visu laiku pieaug, tikai valsts daļa zinātnes finansējumā visu laiku samazinās. No 0,44 % IKP, ko sastāda valsts, ES fondu un privātā kapitāla finansējums, tikai 0,16 % ir valsts daļa. Situācija valstī ar katru gadu uzlabojas, bet zinātnes finansējums ir palicis krīzes gadu līmenī.

Sastādot ES jauno valstu 53 universitāšu reitingu, pārliecinoši pirmo vietu ieņem Tartu Universitāte, kam seko Čehijas un Polijas universitātes, savukārt LU un RTU ierindojas starp 30. un 40. vietu. B. Rivža daļēji tam izskaidrojumu rod salīdzinājumā: Tartu Universitāte viena studenta apmācīšanai tērē 12 000 EUR, LU un RTU – 5000 EUR. Latvija pētniecībai atvēlē 0,4 % no IKP, Lietuva – 0,8 %, bet Igaunija – 1,3 % no IKP. Viņa iesaka 3 % no kapitālsabiedrību peļņas nodokļa novirzīt zinātnes finansēšanai.

Kongresa delegāti balsojot pieņēma LZS Statūtu izmaiņas: 7 Valdes locekļu vietā ievēlēt no 7 līdz 9 locekļiem, savukārt samazināt Revīzijas komisiju līdz 1 loceklim. (To varēs izdarīt pēc tam, kad būs apstiprināti Statūtu grozījumi.) Tika pieņemts Rezolūcijas projekts, ko precīzēs jaunā LZS Padome.

Atklāti balsojot tika ievēlēta Latvijas Zinātnieku savienības Padome 26 cilvēku sastāvā. Pēc kongresa LZS Padome ievēlēja LZS Valdi.

LZS amatpersonu vēlēšanu rezultāti

LZS Padome – I. Kalviņš, U. Grāvītis, A. Āboliņš, I. Bondare, R. Bebre, Jānis Stradiņš, Imants Skrupskis, Egils Ginters, Jānis Grāvītis, Sergejs Hilkevičs, J.R. Kalniņš, Ivars Šmēlds, Gotfrīds Noviks, Arturs Puga, I. Volodko, Henriks Zenkevičs, Juris Grants, Juris Skujāns, Kaspars Vārtukapeinis, Tatjana Rubina, Daiga Kalēja Gasparoviča, Andra Fernāte, Gundars Dreija, Kārlis Krēslīņš, Gatis Krūmiņš un LJZA pārstāvis.

LZS Valde – Uldis Grāvītis (priekšsēdētājs), Ināra Bondare (priekšsēdētāja vietniece), Ivars Kalviņš, Aivars Āboliņš, Rita Bebre, Juris Roberts Kalniņš, Ivars Šmēlds, Inta Volodko un LJZA pārstāvis.

LZS Revīzijas komisija – Andris Morozovs, Uldis Švinks, Aigars Atvars.

LZS kongresā pieņemta rezolūcija tiks publicēta nākamajā "Zinātnes Vēstnesī" numurā.

Z. Kipere

LZA VĒSTIS B DAĻA INDEKSĒTA WEB OF SCIENCE

No žurnāla elektroniskās versijas izdevēja *De Gruyter* ir saņemta ziņa, ka sākot ar šo gadu zinātniskais žurnāls LZA Vēstis B daļa (*Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section B. Natural, Exact, and Applied Sciences*), papildus jau bijušām datu bāzēm, sāks indeksēt arī vienā no zinātniskās literatūras indeksēšanas svarīgākajām platformām *Clarivate Analytics - Web of Science* (WoS). Te jāpaskaidro, ka WoS indeksē rakstus, kuri iekļauti gan izcilāko pasaules žurnālu datu bāzē (tā saucamā *WoS Core Collection*), tā arī dažās citās nozīmīgās datu bāzēs, piemēram, *BIOSIS Citation Index*, *MEDLINE*. Mūsu žurnāls pašreiz nav iekļauts minētajā *WoS Core Collection*, bet ir ceļā uz *Clarivate Analytics - Emerging Sources Citation Index* un tiek indeksēts vairākās WoS atzītās datu bāzēs. Pēc žurnāla iekļaušanas WoS tajā parādās arī visi agrāk LZA Vēstis B daļā publicētie raksti. Meklējot citēšanu WoS platformā pie izvēles "Select a database" jāizvēlas opcija "All Databases". Ņemot vērā to, ka visos normatīvos dokumentos, kuri nosaka zinātnieka publikāciju kvalitāti, ir pieminēts WoS, nespecifējot izejas datu bāzi, daudziem kolēģiem tas var uzlabot statusu, jo papildus jau bijušai indeksācijai Scopos raksti ir indeksēti arī WoS.

Jādomā, ka iekļaušana WoS uzlabos arī LZA Vēstis B daļā publicēto rakstu citējamību. Par to jāpūlejas arī autoriem, padarot savus rakstus redzamākus, piemēram, ievietojot tos platformā *Research Gate*, ievietojot savos internetā pieejamos institūta vai personiskos publikāciju sarakstos, individuāli informējot savā vīzienā strādājošos kolēģus, arī neaizmirstot pie izdevības atsaukties uz saviem rakstiem turpmākās publikācijās.

Izaks Rašals, akadēmiķis,
žurnāla "Proceedings of the Latvian Academy of Sciences. Section B. Natural, Exact, and Applied Sciences" galvenais redaktors

LZA IZSLUDINA JAUNAS VAKANCES

Atbilstoši LZA Statūtu punktam 3.8.1.1. LZA Senāts izsludina sekojošas vakances 2018. gada Rudens pilnsapulces jaunu locekļu vēlēšanām:

1. LZA istenajiem locekļiem – 9 vakances
2. LZA ārzemju locekļiem – 4 vakances
3. LZA korespondētājlocekļiem tiek izsludinātas vakances sekojošās zinātnes nozarēs:
 - ķīmijā – 1 vakance
 - farmācijā – 1 vakance
 - medicinā – 1 vakance
 - bioloģijā – 1 vakance
 - materiālzinātnē – 1 vakance
 - fizikā – 2 vakances
 - inženierzinātnēs – 1 vakance
 - mehānikā – 1 vakance
 - pārtikas tehnoloģijā – 1 vakance
 - lauksaimniecības zinātnē – 1 vakance
 - veterinārmedicinā – 1 vakance
 - ekonomikā – 1 vakance
 - literatūrzinātnē – 1 vakance
 - filozofijā/socioloģijā – 1 vakance
 - mākslas vēsturē – 1 vakance
 - Pieteikumi iesniedzami līdz š.g. 15. jūnijam. Ar jauno locekļu kandidātu izvirzīšanas kārtību var iepazīties "Zinātnes Vēstnesī" 2018. gada 23. aprīļa numurā un LZA mājaslapā www.lza.lv.

IV PASAULES LATVIEŠU ZINĀTNIEKU KONGRESU GAIDOT*

ELEKTROTEHNIKAS UN ENERĢĒTIKAS ZINĀTNE LATVIJĀ

Īsa enerģētikas un elektrotehnikas nozaru zinātnes vēsture Latvijā

Rīgas Politehniskajā augstskolā un vēlāk – Rīgas Politehniskajā institūtā enerģētikas un elektrotehnikas jomās pirms Pirmā pasaules kara darbojās vairāki ievērojami zinātnieki. Nozīmīgu ietekmi pasaulē elektrisko mašīnu attīstībā ir devis profesors Engelberts Arnolds. Milzīga loma vispasaules elektrifikācijā bija arī bijušajam RPI studentam Mihailam Doļivo-Dobrovoļskim, kas 1889. gadā izgudroja trīsfāžu asinhrono isslēgto elektrodzinēju un daudzas citas elektroiekārtas, kā arī bija pasaulē pirmās trīsfāžu maiņstrāves augstsprieguma elektrolīnijas galvenais inženieris.

Pēc Latvijas Universitātes nodibināšanas 1919. gadā jau rudenī Mehānikas fakultātē tika uzsākta arī studentu apmācība elektrotehnikas un enerģētikas jomās.

Pēc Otrā pasaules kara beigām atjaunojās Latvijas Valsts universitāte (LVU), kur zinātnisko un mācību darbu atsāka daudzi pirmskara laika speciālisti – J. Demants, E. Šterns, J. Zābergs, I. Putniņš, K. Tabaks, E. Jankops un citi. Pasniedzēju kvalifikācijas pilnveidošanai tika sākti to iesaiste aspirantūras studijās – sākumā sūtot uz Maskavas un Ņeņingradas augstskolām un pakāpeniski veidojot aspirantūru arī Latvijā.

Pēc Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) nodibināšanas tika izveidots Fizikālās enerģētikas institūts, kurā pētniecības darbu enerģētikā un elektrotehnikā uzsāka A. Kroģeris, V. Apsītis, V. Kucevalovs un citi jaunie zinātnieki. Viens no pirmajiem lielajiem jaunizveidotās zinātniskās institūcijas uzdevumiem bija izstrādāt jaunu elektroapgādes sistēmu pasažieru vilcienu vagoniem. Šajā vēstures posmā tika publicēti simtiem zinātnisko rakstu, monogrāfiju, saņemti patenti, kā arī izveidoti iekārtu prototipi, kas tika ieviesti ražošanā. Tāpa nozīmīgas monogrāfijas par pašierosmes sinhronajiem generatoriem, elektronisko loģisko sistēmu izveidi, pusvadītāju pārveidotājiem, kā arī induktormāšīnām.

Vienlaikus zinātniskie pētījumi elektrotehnikā un enerģētikā tika veikti arī Rīgas Politehniskajā institūtā (RPI), kurā tika atklāta aspirantūra, par darbu vadītājiem uzaicinot LZA vadošos zinātniekus. Nopietnus un plašus pētījumus elektrisko lauku nozarē veica profesors K. Tabaks ar savu zinātnieku grupu.

Lielākā zinātnisko pētījumu daļa elektrotehnikā RPI veikta sadarbībā ar LZA un Rīgas Elektromašīnbūves rūpnīcu. A. Kroģera bijušā audzēkņa Dr. L. Birnieka vadībā no 1966. gada līdz 1969. gadam tika veikta pasaules mēroga zinātniskā izstrādne – izveidota un aprobēta lieljaudas elektrotransporta vilces dzi-

nēju bezkontakta ātruma regulēšanas sistēma uz tiristoru bāzes. Vēlāk profesors I. Raņķis apkopoja teorētiskos un praktiskos rezultātus monogrāfijā par šādu sistēmu izveides un optimizācijas principiem. Izmantojot šo izstrādni, seši elektrovilcienu tika aprīkoti ar principiāli jauniem ātruma regulatoriem un sekmīgi darbojās Latvijā no 1969. gada līdz 1999. gadam, kad ekspluatāciju pārtrauca pēdējais vilciens.

Vienlaikus LZA un RPI kolektīvos attīstījās arī zinātne elektroenerģētikas un siltumenerģētikas jomās, strādājot pie relejaizsardzības un automātikas sistēmām, elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales procesu automatizācijas un optimizācijas, veidojot zinātniskās skolas šai jomā. 1960. gadā Elektroenerģētikas fakultātē sāka strādāt profesors V. Fabrikants, pēc kura ierosmes tika radīta Pusvadītāju releju aizsardzības zinātniskā problēmu laboratorija, kas vēlāk bija atzīta visā PSRS un kurā pētnīja pusvadītāju tehnikas izmantošanu energosistēmu relejaizsardzībā un automātikā. Laboratorija ļāva būtiski paplašināt zinātniskajos pētījumos iesaistīto jauno inženieru loku un tādējādi sagatavot vairāk augstākās kvalifikācijas pašmāju speciālistus.

1986. gadā tika atklāta RPI EEF Elektromehatronikas zinātniski pētnieciskā laboratorija, ko izveidoja un vadīja prof. L. Ribickis. Laboratorijā tika izstrādātas un ieviestas dažādu veidu un jaudu regulējamās maiņstrāves piedziņas ūdensapgādes sistēmu centrālās sūkņiem. J. Greivula un L. Ribicka sadarbības rezultātā izstrādātas un patentētas vairāk nekā 50 dažādas elektroiekārtas rūpnieciskām tehnoloģijām. Profesors J. Greivulis bija aktīvs izgudrotājs, un viņa vadībā tika iegūti vairāk nekā 200 patenti.

Zinātne elektrotehnikas un enerģētikas nozarēs Latvijā 21. gadsimtā

Vērtējot pēc zinātniskajai pētniecībai piesaistītā finansējuma, publikāciju skaita, kas indeksētas starptautiski atzītās datubāzēs, kā arī pēc to citētāmības, viennozīmīgi var apgalvot, ka 21. gadsimtā nozīmīgākais zinātniskais pētnieciskais centrs elektrotehnikā un enerģētikā Latvijā ir Rīgas Tehniskā universitāte (RTU). Atsevišķi pētījumi šajās jomās Latvijā tiek veikti arī Fizikālās enerģētikas institūtā un Latvijas Lauksaimniecības universitātē.

Zinātnes un tehnoloģiju pārnese elektrotehnikā un elektroenerģētikā, siltumenerģētikā un vides inženierzinātnēs Latvijā galvenokārt tiek īstenota RTU Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātē (EEF). Fakultātes trīs institūti – Industriālās elektroni-

kas un elektrotehnikas institūts, Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūts un Enerģētikas institūts – jau vairākus gadus zinātnē ir rezultatīvākie institūti RTU gan piesaistītā finansējuma, gan zinātnisko publikāciju, gan aizstāvēto doktora disertāciju ziņā. Laika posmā no 2010. līdz 2016. gadam EEF elektrotehnikas un enerģētikas jomās kopumā ir aizstāvēti 92 promocijas darbi, kas Latvijai ir milzīgs skaits. Šajā laikā EEF zinātnē ir piesaistīts arī Latvijas mērogiem nozīmīgs finansējuma apjoms gan zinātnes bāzes finansējuma formā, gan līgumdarbu, gan zinātnisko projektu formā, kas iegūts konkursa kārtībā. (..)

Ārpus EEF pētniecība siltumenerģētikā tiek veikta vēl divās RTU fakultātēs: Būvniecības inženierzinātņu fakultātē (BIF) un Mašīnzinību, transporta un aeronautikas fakultātē. Enerģētikas jomā RTU darbojas vēl Materiālzinātnes un lietišķās ķīmijas fakultātē, kur tiek pētīti biomasas konversijas procesi ar mērķi iegūt šķidrās degvielas, kā arī realizēti transporta degvielu ipašību pētījumi. Ar biodegvielu tematiku nodarbojas arī RTU BIF ūdens inženierijas un tehnoloģijas katedrā, kur tiek veikti pētījumi par inovatīvām tehnoloģijām biodegvielu iegūšanai no atkritumiem. Visas pētnieku grupas, kas veic pētījumus enerģētikā, elektrotehnikā, kā arī vides inženierzinātnēs RTU ietvaros, jau vairākus gadus ir apvienotas vienotā "Enerģijas un vides" pētniecības platformā ar mērķi paaugstināt turpmāko pētījumu starpdisciplinārātāti.

Pēdējā desmitgadē RTU EEF elektrotehnikas nozarē ir strādāts pie tehnoloģijām energoefektivitātes paaugstināšanai, energoelektronikas pārveidotājiem elektriskai piedziņai, robotikai, atjaunojamo energoresursu izmantošanai, elektroenerģijas uzkrāšanai dažādos uzkrājējos. Izstrādātas arī diagnostikas metodes transformatoriem un elektriskajiem dzinējiem, veikti pētījumi iekārtu elektromagnētiskās savietojamības jomā.

Elektroenerģētikas nozarē EEF ir pētītas un aprobētas diagnostikas, vadības, analīzes un prognozēšanas tehnoloģijas un instrumenti stabilai, kvalitatīvai un optimālai energoapgādes sistēmu darbībai. Realizēti Latvijas elektropārvades un gāzes sistēmas kritiskās infrastruktūras, drošuma un risku novērtējumi, tostarp saistībā ar elektropārvades, gāzes sistēmas un sakaru sistēmas savstarpējo ietekmi.

Siltumenerģētikas nozare EEF pēdējā desmitgadē ir labi integrējusies vides inženierzinātnēs. Ir veikta praktisku problēmu zinātniskā izpēte un radītas inovācijas tehnoloģisko iekārtu un sistēmu risinājumos – energoefektivitātes paaugstināšana ēkās, energoavotos, rūpnieciskos ražotņos tehnoloģiskajās sistēmās, centralizētās siltumapgādes sistēmās un citur. (..)

Dr.habil.sc.ing. Leonids Ribickis, RTU rektors;
Dr.sc.ing. Oskars Krievs, RTU profesors

MATERIĀLZINĀTNE LATVIJĀ UN STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Modernie materiāli sekmē jau esošu un vēl neeksistējošu produktu un procesu ieviešanu ražošanā un komerciālus panākumus to realizācijā. Jaunas materiālu funkcionalitātes un uzlabotas to īpašības izpaužas produktiem un procesiem pievienotajā zinātniskajā vērtībā. Materiāli tiek izstrādāti pirms to ieviešanas produktos un procesos, kas veido pamatu ekonomiskai izaugsmei, labklājībai, drošībai un dzīves kvalitātei. Mūsdienu pasaule ar datoriem, mobilajiem sakariem, progresīviem transporta veidiem, piemēram, automašīnām, vilcienu, lidmašīnām un pat Starptautisko kosmosa staciju, ar atjaunojamās enerģijas ieguves tehnoloģijām un ekonomisku enerģijas izmantošanu, kā arī kontrolējamo kodoltermisko reakciju spēkstacijām nav iedomājama bez modernajiem materiāliem. Materiālzinātnei jāatbilst cilvēku vajadzībām un jāsniedz atbildē uz problēmjautājumiem ar integrētiem risinājumiem, kas aptver enerģiju, dabas resursus un cilvēku veselību. Galvenais faktors mērķu sasniegšanai joprojām ir jaunu un uzlabotu materiālu veidošana, izpēte un izstrāde.

Uzlabotā materiālzinātne, nanozinātne un nanotehnoloģija ir materiālu izpētes jomas, kurās, kontrolējot un manipulējot ar materiālu blokiet atomu, molekulu un makromolekulu līmenī, tiek veidoti jauni vielas parametri – ievērojami atšķirīgi no struktūras un īpašībām makromēroga un rada potenciālu novatorisku produktu attīstībai.

2005. gadā tika uzsāktas trīs Nacionālās pētniecības programmas materiālzinātnēs. (..) [Pēdējo no tām] koordinē Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts (LU CFI) kopā ar citiem

izpildītājiem atbilstošu projektu izpildes ietvaros, kurus pārstrāvē divu lielāko universitāšu – Latvijas Universitātes (LU) un Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) – zinātnieki.

Materiālzinātne izmanto plašu zinātnisko disciplīnu – fizikas, ķīmijas, bioloģijas, inženierzinātnes, kā arī modernu pieejamo tehnoloģiju un pētniecības iekārtu spektru. Vēl viens spēcīgs attīstības pamats ir starptautiskā sadarbība pētniecībā, izglītībā un inovācijā, kas sabiedrībai rada arī ilgtermiņa, kultūras, vides, ekonomisko un sociālo vērtību, nodrošinot lietišķo pētījumu prognozēto rezultātu nonākšanu tirgū. Tālāk tiks aprakstīti dažādi nozīmīgākie sasniegumi materiālzinātnē Latvijā. (..) T.sk. jaunie materiāli infrasarkanās gaismas pārveidotājiem un baltās gaismas avotiem; plāno kārtiņu organiskais termoelektriskais ģenerators uz tetraiotetracēna bāzes; nanokompozīti un nanotehnoloģijas pielietošanai medicīnā; nanokompozīti; individuālu aerogرافīta tetrapodu nanomehānika; supramagnētisko šķidrumu īpašības; materiālu struktūras pētījumi, izmantojot aprīzto Monte Carlo metodi un CAMART² – "Moderno materiālu pētniecības un tehnoloģiju pārnese centrs" (*The Excellence Centre of Advanced MATERIAL Research and Technology Transfer*).

2016. g. 23. novembrī EK paziņoja "Widespread 1-2014:D 1-2014:Teaming" projekta 10 uzvarētājus. 169 iesniegtie pieteikumi tika izvērtēti divpakāpju procesā, un daudz nacionāla ekspertu grupa finansēšanai izvēlējās desmit no tiem. CAMART² projekta iesniegums, ko iesniedza LU CFI, rangu tabulā ierindojās piektajā vietā un ir vienīgais projekts no Baltijas jūras reģiona valstīm, kas guvis atbalstu. Projekta īstenošanas laiks ir septiņi gadi (2017–2023), un tā kopējais budžets ir 31 miljons eiro. Programma "Apvārsnis-2020" ar budžetu 15 miljonu eiro apmērā nodrošinās ar Centra institucionālo pilnveidošanu saistītās izmaksas, tai skaitā – tuvu divkārtējam pieaugumam zinātnisko kapacitāti. Papildus šai summai zinātniskās infrastruktūras papildināšanā un pilnveidošanā paredzēts ieguldīt vairāk nekā 16 miljonus eiro no EK struktūrfondiem, kurus sniedz Latvijas valsts. Programmas "Teaming"

mērķis ir stiprināt zināšanu pārnesei valstīs ar nosacīti zemāku Pētniecības, Attīstības un Inovācijas (P&A&I) līmeni, to darot partnerībā ar starptautiski vadošām zinātniskajām institūcijām. Projekta realizācijas algoritms ir vai nu dibināt jaunus izcilības centrus, vai arī pacelt augstākā līmeni jau esošos, pilnveidojot šo centru sadarbību ar radošiem uzņēmumiem, kā arī veidojot modernu infrastruktūras bāzi uz pielietojumiem orientētiem pētījumiem un tehnoloģiju pārnesei aktivāitēm. Ar akcentu uz motivētu tehnoloģijas pārnesei un esošā centra tālāk attīstīšanu, CAMART² projekta pieteikums bija ieguvis pirmo bonusu. Otrs būtisks faktors bija spēcīga un reizē aktīva, ar atbildību līdzdarboties gatava partnera izvēle: Zviedrijas Karaliskais Tehnoloģiju institūts (KTH) un zinātniskais institūts RICE Swedish ICT. Projekta tematiskie virzieni ir atbilstoši Latvijas Viedās specializācijas stratēģijai (RIS3) "Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženierisistēmas" un EK definētajām atslēgtechnoloģijām (KET): Viedie materiāli; Viedā ražošana; Fotonika; Nanotehnoloģijas; Mikro- un Nanoelektronika. CAMART² P&A&I aktivitātes tiks fokusētas šādi: (I) Funkcionālie materiāli elektronikai un fotonikai; (II) Nanotehnoloģija, nanokompozīti un keramika; (III) Plānās kārtiņas un pārlājumam tehnoloģijas; (IV) Teorētiskā materiālzinātne, izmantojot tehnoloģiski svarīgu materiālu un ierīču datormodelēšanu atomu līmenī.

CAMART² misija ir kalpot par zināšanu bāzi un labvēlīgu vidi gan fundamentālās, gan uz industriāliem pielietojumiem orientētas materiālzinātnes attīstībai: (I) veicinot zinātnisko izcilību; (II) organizējot un attīstot spēcīgus tīklus starp akadēmisko pasauli un industriju zināšanu apmaiņas nolūkos; (III) izglītojot jaunās paaudzes talantīgos studentus; (IV) aktualizējot jaunu uzņēmējdarbību; (V) veicinot tehnoloģijas pārnesei uz industriju.

Zinātniski pētnieciskā darbība un inovācijas, ko stimulē jaunās pētniecības un tehnoloģiju jomas un zinātkāre, reizē veicinot mērķtiecīgu starptautisko sadarbību un talantu apmaiņu, organizējot piekļu pasaules klases lielajām pētniecības infrastruktūrām, ir galvenie kritēriji materiālzinātnes sekmīgai attīstībai Latvijā.

Dr.habil.phys. Andris Šternbergs,
LU Cietvielu fizikas institūts

ATKLĀTAS 40 JAUNAS COST PROGRAMMAS AKCIJAS

COST programmas Vecāko amatpersonu komitejas sēdē š. g. 25.aprīlī tika apstiprinātas 40 jaunas COST programmas akcijas (zinātniskās sadarbības tīkli), kas sāk savu darbību š.g. maijā. Zinātniekiem, kuriem ir vēlme iesaistīties kādā no šiem zinātniskās sadarbības tīkliem, pieteikumi un CV jāiesniedz Valsts izglītības attīstības aģentūrā. Informācija par iepriekšējos gados uzskārtām COST akcijām ir sameklējama interneta vietnē http://www.cost.eu/COST_Actions/all_actions.

Papildu informācija, sazinoties ar COST programmas nacionālo koordinatori Maju Bunduli Valsts izglītības attīstības aģentūrā (Tālrunis: 67785423, 26514481; maija.bundule@via.gov.lv)

SADARBĪBA AR ČEHIJU

Latvijas Zinātņu akadēmija, divpusējās sadarbības līguma ietvaros ar Čehijas Zinātņu akadēmiju, izsludina divpusējās mobilitātes programmas projektu pieteikumu konkursu 2019.–2021. gadam. Projekti ir paredzēti, lai uzlabotu sadarbību starp Latvijas un Čehijas zinātniskajām institūcijām, stimulētu jaunu zinātnieku un studentu iesaistīšanos zinātnē un lai nodibinātu kontaktus nākotnes projektiem. Projektu konkursam var pieteikties no jebkuras zinātnes sfēras. Projektu ilgums – 3 gadi.

Projektu pieteikumus iesūtīt **līdz 29. jūnijam** pa pastu, adresējot tos LZA Starptautiskajai daļai (Akadēmijas laukums 1, Rīga, LV-1050, Latvija), vai nosūtīt to uz e-pastu: int@lza.lv! Konkursa nolikums un pieteikuma veidlapa LZA mājaslapā www.lza.lv.

LĪDZ 8. JŪNIJAM VAR PIETEIKTIES LATVIJAS – BALTĶRIEVIJAS PĒTNIECĪBAS PROJEKTU KONKURSAM

Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIA) aicina zinātniekus līdz 8. jūnijam pieteikties Latvijas-Baltķrievijas kopīgas sadarbības programmas 2018. gada pētniecības projektu konkursam. Konkursa mērķis ir veicināt un attīstīt sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā starp Latviju un Baltķrieviju, atbalstot zinātniski pētniecisko projektu īstenošanu.

Projektu var iesniegt visās pētījumu jomās. Iesniedzamajā projektā jāpiedalās abu valstu pārstāvjiem, par kuriem var būt zinātniskās institūcijas vai uzņēmumi.

Turpinājums – 4.lpp.

LATGALES JAUNINĀJUMU IZSTĀDE RTU DAUGAVPILS FILIĀLĒ

Šogad, 12.-13. oktobrī Rīgā jau septīto reizi Latvijā notiks izgudrojumu un inovāciju izstāde "MINOX". Gaidot Starptautisko izstādi, 10. maijā Daugavpilī, Rīgas Tehniskās universitātes filiālē, notika kultūrvēsturiskā novada izgudrojumu un inovāciju reģionālā izstāde "Minox Latgale", kurā bija iespēja iepazīties ar jaunākajiem izgudrojumiem un inovācijām. Savus projektus demonstrēja gan individuālie izgudrotāji, gan pētniecības institūti un augstskolas. Īsa informācija par dažiem no tiem iekļauta šajā aprakstā.

METĀLU ILGIZTURĪBAS PĒTĪŠANAS IEKĀRTA UN SKRŪVĒGRIEŽA TAIMERIS

Ivans Griņevičs, Rīgas Tehniskā universitāte Daugavpils filiāle

Metālu ilgizturības pētīšanas iekārta

Foto RTU Daugavpils filiāle

JAUNAS LUMINISCENTAS KRĀSVIELAS BIOĻĪSĪEM OBJEKTIEM

Jelena Kirilova, Muza Kirjušina, Inese Gavarāne, Sanita Kecko, Ligita Mežaraupe, Aleksandrs Pučkīns, Illona Miceviča, Ilze Rubeniņa, Evita Romanovska, Tatjana Grigorjeva, Sergejs Osipovs, Andrejs Bulanovs, Daugavpils universitāte.

Jauno luminiscento krāsvielu vizualizācijas spējas dažādiem pētījumu objektiem. Rezultātā tika iegūtas kvalitatīvas pētījuma objektu bildes ar skaidrī redzamu iekšējo un ārējo uzbūvi.

Metodi var izmantot patogēno sugu noteikšanai, dzīvnieku patogēnu diagnostikai veterinārmedicinā u.c.

RŪPNIECISKI IZGATVOJAMS CEĻU UN LAUKUMU VIRSMU ELASTĪGS BRUĢA SEGUMS UN TĀ VEIDOŠANAS PROCESS

Rims Vaitkus, Elmārs Baltiņš, Vladimirs Nemcevs, Jānis Kleperis, Pēteris Lesničņoks, LU Cietvielu fizikas institūts.

Izgudrojums attiecas uz ceļu un laukumu virsmu elastīga seguma veidošanu, piem., grunts autoceļu virsmas segums. Piedāvāto segumu veido rūpnieciski izgatavojami divu dažādu profilu savstarpēji sašķējami īpaši bruģa elementi.

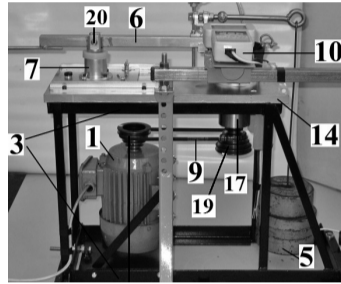
METODIKA "CEĻŠ PIE HAOTISKIEM UN RETIEM ATRAKTORIEM DISIPATĪVĀS NELINEĀRĀS SISTĒMĀS"

Raisa Smirnova, Igors Ščukins, Mihails Zakrčevskis, Rīgas Tehniskā universitāte Daugavpils filiāle.

Metodika tiek izmantota zinātniski pētnieciskajā darbā haotisko un reto atraktoru dzimstības bāzes scenāriju un rašanās nosacījumu izpētē. Pielietojamās nozares: nelineārās dinamiskās sistēmas analīze un modeļošana, tehnisko katastrofu prognozēšana u.c.

BERZES UN DILUMA PĒTĪŠANAS IEKĀRTA

Guntis Sprinģis, Rīgas Tehniskā universitāte Daugavpils filiāle.

Dilšanas procesa eksperimentālo pētījumu iekārta

Foto G. Sprinģis, RTU Daugavpils filiāle

Spēka mērīšanas iekārta ir savienota ar datoru, izmantojot USB pieslēgumu, tādējādi eksperimenta laikā uzņemtie mērījumi

tiek saglabāti uz cietā diska. Sloģošanas svārstsvira ir uzstādīta uz pārvietošanas plāksnes, kas ļauj mainīt berzes pāra darbības rādīšus, tādējādi var iestatīt nepieciešamo slīdes ātrumu.

VIRSMAS AKTĪVO VIELU SINTĒZE NO LATVIJAS AUGU EĻĻĀM

Alise Kirilova, Daugavpils 9. vidusskola.

Jaunu virsmaktīvu vielu sintēze no iepriekš sagatavotiem poliglicerīniem un Latvijā ražotām augu eļļām ar mērķi iegūt videi draudzīgas un efektīvas virsmas aktīvas vielas.

Konferences dalībnieki pie Alises Kirilovas un Daugavpils Universitātes ekspozīcijām

Foto RTU

Daugavpils filiāle

Daugavpils pilsētas domes veiksmīgā sadarbība ar RTU Daugavpils filiāli ļāva sarīkot kvalitatīvu pasākumu visam Latgales reģionam. Kopumā ap pusi pusmēnu izgudrotāju eksponēja savus jauninājumus. Izstādi apmeklēja arī Pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveides kursu un zinātniskās konferences "Jaunatnes loma un iespējas inženierzinātnēs attīstībā 2018" dalībnieki. Pēc izstādes pilsētas domes izpilddirektore vietnieks Kārlis Rasis atzīmēja: "Latgalē tomēr ir daudz universitāšu, skolēnu, studentu, kuri veido savus projektus, izgudrojumus un attīsta Latvijas tautsaimniecību". Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Izgudrotāju biedrība un biedrība "CONNECT Latvija" atbalsta šādas izstādes visos Latvijas novados. "Minox" izstādes jau notikušas Kurzēmē un Latgalē, 2. jūnijā tiks atklāta Čēsīs un 8. septembrī – Jelgavā. Vēl ir iespēja pieteikties dalībai "Minox" izstādē, darot to mājaslapā <http://www.minox.lv>.

Ivans Griņevičs, Latvijas Izgudrotāju biedrības biedrs

LZA UZRAUDZĪBAS PADOMES ZIŅOJUMS LZA PILNSAPULCEI PAR LZA DARBĪBU 2017. GADĀ

Turpinājums. Sākums "ZV" Nr. 9

LZA starptautiskā sadarbība un sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

LZA prestižs ir pozitīvi nostiprinājies gan zinātnieku vidē, gan plašākā sabiedrībā. Par to liecina vairāki piemēri:

LZA TOP 10 zinātnes sasniegumi pēdējo trīs gadu laikā ir kļuvuši par centrālo notikumu, kas vairo LZA atpazīstamību, tajā pašā laikā nodrošinot pašiem zinātniekiem, konkursa uzvarētājiem tik nepieciešamo sabiedrības un mediju uzmanību. Šoreiz liela aktivitāte, sveicot kolēģus ar iekļūšanu nominantu skaitā, vērojama zinātnisko institūtu un universitāšu mājaslapās un sociālo tīklu profilos.

LZA HSN organizētie ekspertu konsiliji (2017. gadā – seši), kas, neraugoties uz nereti "neērti", pat diskutābilo tematiku, nodrošina LZA pozitīvu atpazīstamību, veido un nostiprina LZA kā sabiedrībā aktuālu jautājumu risinātājus lomu. Interneta portālā www.delfi.lv ir izveidota atsevišķa sadaļa, kas ir veltīta LZA ekspertu konsilijiem. Informācija par konsilijiem tiek plaši atspoguļota medijos. Par visiem līdz šim noturētajiem konsilijiem ir pieejama apkopota informācija arī LZA mājaslapā.

Dažādi pasākumi, to vidū LZA Lielās medaļas pasniegšana LZA Rudens pilnsapulces laikā, LZA jaunievēlēto locekļu apsveikšana un diplomu piešķiršana, LZA vārdbalvu laureātu apbalvošana, LZA un sadarbības partneru kopīgā pasākumi. Mediju atsaucība ir apmierinoša un laba, sevišķi, ja sadarbības partneri aktīvi palīdz komunikācijas organizācijā.

Kā galvenie rezultāti ir mināmi:

1) LZA organizēto pasākumu vispusīgs atspoguļojums medijos; 2) sekojamo skaita pastāvīgs pieaugums LZA Twitter un Facebook kontos; 3) LZA mājaslapas regulāro apmeklētāju skaits ir pieaudzis. Vidēji mēnesī LZA mājaslapā tiek publicētas 4–11 oriģinālas preses relīzes, tiek veikti arī nozīmīgāko notikumu tulkojumi angļu valodā.

Riska faktoru vidū, kas atstājuši negatīvu ietekmi uz LZA reputāciju publiskajā telpā, pirmajā vietā joprojām ir tiesvedības process starp LZA un SIA "Rīgas Koncertzāle". 2017. gadā vērojama ziņu satura maiņa no nostāšanās SIA "Rīgas Koncertzāle" pusē uz neitrālu viedokļu paušanu, abu tiesvedības procesā iesaistīto pušu uzskatu atspoguļošanu. LZA sagatavotā informācija tika publicēta gandrīz pilnībā, bez interpretācijām. Sagaidāms, ka tiesvedības procesam ieejot beigu fāzē, SIA "Rīgas Koncertzāle" kā procesa zaudētājs aktivizēs darbības sevišķi sociālajos tīklos un sev pietuvinātos medijos, tāpēc 2018. gadā LZA ir jābūt gatavai pārliedzinoši sniegt argumentāciju, tai skaitā par zāles turpmākajiem ekspluatācijas plāniem u.tml. Par tiesvedības procesu 2017. gadā tika sagatavotas piecas preses relīzes, šogad – viena.

Kopš 2016. gada nogales publiskajā telpā sevi pozicionē LZA Zinātnes fonda (ZF) pārstāvji, paūzot tai skaitā personīgus viedokļus. Un tomēr ZF pārstāvji tiek asociēti ar LZA, kas dažkārt vieš bažas. Piemēri: ZF prezidents rosina rīkot referendumu par praidi norisi, tā dalībniekus dēvējot par slimiem – <http://www.delfi.lv/news/national/politics/zinatnes-fonda-prezidents-rosina-rikot-referendumu-par-praidi-norisi-dalibniekus-deve-par-slimiem.d?id=49599895> (30.12.2017.). "Manabalss.lv" atsakās vākt parakstus pret Baltijas praidi Rīgā – <https://lvt.lsm.lv/lv/raksts/02.01.2018-manabalss.lv-atsakas-vakt-parakstus-pret-baltijas-praidi-riga.id114564/> (LTV1 "Panorāma",

02.01.2018.). Par šiem izteikumiem LZA prezidents O.Spāritis tika lūgts sniegt skaidrojumu minētajā TV raidījumā. ZF prezidents Valentīns Jeremejevs ir aktīvs sociālo tīklu lietotājs, kur pauž personiskos, politiskos un cita rakstura viedokļus (<https://www.facebook.com/zalaisvalentins>). V. Jeremejevs administrē ZF kontu FB (<https://www.facebook.com/ZinatnesFonds/>), kur tiek plaši popularizēta kriptovalūtas tēma. ZF mājaslapa <http://www.fundofsciences.org/lv> tika publicēta ar latviešu valodas pareizrakstības kļūdām. Pēc akadēmiķes R. Karnītes iniciatīvas, kļūdas tika labotas.

ZF pārstāvis I. Zlotņikovs intervijās NRA (08.01.2018.) "Kļūsimreizviens Latvijas tautai!" – <http://nra.lv/latvija/233507-igors-zlotnikovs-klusim-reiz-viena-latvijas-tauta.htm> komentāri (08.01.2018.) un "BitLats kā savas nākotnes projekts" – https://www.diena.lv/raksts/uznemeja-diena/intervijas_bitlats_kasavas-nakotnes-projekts-14193723 (21.03.2018.) pauž pagaidām LZA vadības līmeni neizdiskutētus viedokļus, kaut gan tie netieši var tikt attiecināmi arī uz LZA attīstību. LZA ZF pārstāvju publiski paustie viedokļi nav tikuši LZA pietiekami skaidroti, sevišķi tai aspektā, kādi ir ZF uzdevumi saistībā ar LZA lomu sabiedrībā (izņemot informāciju LZA Gadagrāmā 2017: http://www.lza.lv/images/stories/LZA_GG-2018.pdf, 56.–57. lpp.). Šādas informācijas trūkums rada potenciālu risku LZA reputācijai.

Vēl joprojām realizācijas stadijā ir jaunais LZA mājaslapas projekts. 2017. gada rudenī LZA Prezidijā, izvērtējot kārtējo izveidoto demo versiju, tā tika noraidīta kā neatbilstoša LZA statusam un specifīkai. Mājaslapas izstrādei nepieciešami gan atbilstoši finanšu resursi, gan profesionāla izstrādātāja piesaiste.

Akadēmijas locekļi

Kā pozitīvu ievirzi 2017. gada LZA jauno locekļu vēlēšanās var atzīmēt faktu, ka atšķirībā no iepriekšējā gada ir būtiski palielinājusies pretendentu konkurence uz izsludinātajām vakancēm. Tā uz 9 akadēmiķu vakancēm bija pieteicies 21 pretendents (rezultātā ar kopsapulces lēmumu ievēlēti 11 jauni akadēmiķi), un uz 11 korespondētājlocekļu vakancēm pieteicās 24 kandidāti (visas vakances vēlēšanu rezultāta tika aizpildītas). Tomēr Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļā divās no trim korespondētājlocekļu vietām bija pieteicies tikai viens kandidāts un Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļā konkurence nebija vienā no trim pozīcijām. Akadēmiķu vēlēšanas notiek kopējā konkursā bez kvotu sadalījuma pa nodaļām. Jauni akadēmiķi tika ievēlēti visās nodaļās, t. sk. Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļā – 4, Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļā – 3, Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļā – 3 un Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļā – 1, kas ir proporcionāls attiecīgo nodaļu kopējo locekļu skaita sadalījumam.

Vidējais ievēlēto akadēmiķu vecums (uz ievēlēšanas brīdi) ir 53,6 gadi, ko var uzskatīt par optimālu, jo šajā vecumā zinātnieki jau ir pierādījuši savu ilggadīgo devumu zinātnē, bet ir vēl aktīvi gan zinātniskā, gan arī organizatoriskā darbā. Ievēlēto akadēmiķu vecums svārstās no 43 līdz 68 gadiem (abi Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļā). Savukārt jaunievēlēto korespondētājlocekļu vidējais vecums ir 49 gadi, no viņiem jaunākajam ir 33 gadi (Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļā) un vecākajam – 59 gadi (Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļā). Ņemot vērā LZA sastāva atjaunošanas nepieciešamību, nodaļām būtu vairāk jāpievērš uzmanība perspektīvu un jaunu (vecuma

ziņā) korespondētājlocekļu kandidātu izvērzišanai.

Valsts emeritēto zinātnieku padome

Valsts emeritēto zinātnieku padomi vada akadēmiķe Baiba Rivža, padomē darbojas arī sekojoši LZA locekļi: akadēmiķi G. Duburs, I. Knēts, R. Kondratovičs, O. Spāritis, korespondētājlocekļi V. Melečis, L. Vīksna, kā arī LZA goda doktore I. Ozolanta.

2017. gadā pēc ilgāka pārtraukuma konkursa kārtībā no 82 pretendentiem 26 Latvijas zinātniekiem tika piešķirts valsts emeritētā zinātnieka statuss, no tiem četriem LZA īstenajiem locekļiem un septiņiem LZA korespondētājlocekļiem. 2017. gada beigās muža grantu maksāja 233 zinātniekiem. Lielā konkursa dēļ statuss nav piešķirts daudziem nopelniem bagātiem zinātniekiem, kuri to būtu pelnījuši. Par nožēlu, IZM attieksme attiecībā uz potenciālo atbalstu palielināšanu valsts emeritētiem zinātniekiem ir negatīva.

LZA paspārnē un ar tās materiālo un organizatorisko atbalstu aktīvi darbojas Valsts emeritēto zinātnieku biedrība "Emeritus" (valdes priekšsēdētājs – akadēmiķis Īzaks Rašals). 2017. gadā notikušas četras pilnsapulces, kurās nolasītas lekcijas par jaunumiem Latvijas un pasaules zinātnē, sveikti jubilāri, svinēti Ziemassvētki. Organizētas divas ekskursijas uz Latvijas dabas un vēstures objektiem. Biedrības darbība dod iespēju zinātniekiem cienījamā vecumā uzturēt savstarpējus kontaktus un justies piederīgiem zinātnē.

Uzraudzības padome ierosina

Turpināt jaunāka gada gājuma zinātnieku piesaisti LZA. Plašākai diskusijai izvērzi jābūt jautājums par faktiski ievēlamo īsteno locekļu skaitu uz pilnsapulces lēmuma pamata, kaut gan vakanču izsludināšanas tiesības piešķirtas Senātam pēc atbrīvojušos vakanču apzināšanas.

Aktualizēt jautājumu par LZA atjaunotu vienotu stratēģiju un rīcības plānu, par LZA mērķiem un galvenajiem uzdevumiem, ko pauž gan LZA vadība, gan darbinieki, gan asociētās organizācijas. 2018. gada janvārī izveidotai darba grupai mērķtiecīgi strādāt pie LZA tālākās attīstības redzējuma izstrādes.

"Zinātnes Vēstnesi" u.c. LZA izdevumos vairāk popularizēt zinātnieku viedokļi par sabiedrībā aktuālām problēmām, iekļaut intervijas ar atzītiem zinātniekiem par dzīves vērtībām un zinātnes izaicinājumiem. Panākt žurnāla "LZA Vēstis" lielāku starptautisku atpazīstamību.

LZA nodaļām aktīvāk iesaistīties komunikācijas veidošanā ar sabiedrību par aktuāliem jautājumiem, izmantojot LZA Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas organizatoriskā darba pieredzi.

Turpināt darbu pie LZA Augstceltnes attīstības saskaņā ar sagatavoto attīstības koncepciju, būvnoteikumiem un būvnormatīviem, optimizēt esošo telpu izmantošanu. Panākt LZA kopbudžeta ieņēmumu daļas pieaugumu, dodot iespēju palielināt personāla atalgojumu un paredzēt vairāk resursus attīstībai.

Pastiprinātu uzmanību pievērēt tiesvedības pabeigšanai ar SIA "Rīgas koncertzāle", šī tiesvedības procesa un līgumsaistību izpildes gaitas atspoguļojumam masu informācijas līdzekļos. Gādāt par koncertzāles turpmākas izmantošanas iespējām.

Ziņojums apstiprināts Uzraudzības padomes sēdē 2017. gada 3. aprīlī.

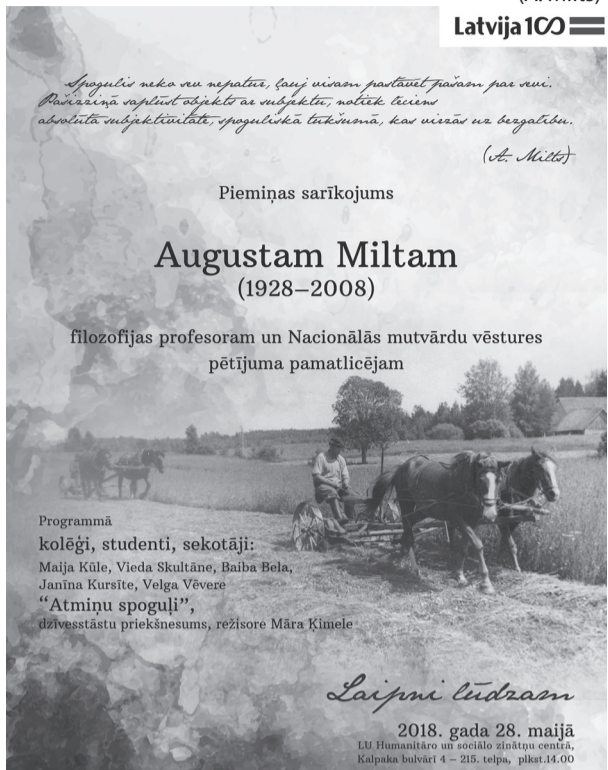
Juris Krūmiņš,

LZA Uzraudzības padomes priekšsēdētājs

AUGUSTS MILTS – PAR DZĪVI, ĒTIKU UN DZĪVESSTĀTIEM

Tautas mentalitāti nenosaka viena paauzde, bet gan tradīciju saglabāšanas līmenis un it īpaši – triju paauzžu attiecības.

(A. Milts)*

2018. gada 28. maijā Latvijas Universitātes (LU) Humanitāro un sociālo zinātņu centra zālē Kalpaka bulvāri 4, plkst.14.00 notiks filozofijas profesora Augusta Milta 90 gadu atcerei veltīta konference.

Konferencē piedalīsies profesora Augusta Milta kolēģi, skolnieki, sekotāji: Dr.habil.phil. Māja Kūle, PhD Vieda Skultāne, Dr.sc.soc. Baiba Bela, Dr. habil. philol. Janīna Kursīte, Dr.phil. Velga Vēvere. Otrajā daļā – dzīvesstāstu priekšnesums "Atmiņu spoguļi" režisores Māras Kīmeles interpretācijā.

Zinātnieks (habilitētais filozofijas doktors, 1993), izglītības darbinieks (LU docētājs, profesors, 2000) Augusts Milts dzimis 1928. gada 28. maijā Līvānu pagasta "Līcišos". Pēc Līvānu ekonomiskā tehnikuma beigšanas devās studēt uz Rīgu. Vienu gadu mācījās Latvijas Valsts Teātra institūtā, tad Latvijas Valsts Pedagoģiskā institūta Vēstures fakultātē. Aspirantūrā studēja Ļeņingradas Universitātes Filozofijas fakultātes Ētikas un estētikas katedrā, kur 1967. gadā aizstāvējis disertāciju.

Ilggadējs Latvijas Universitātes mācībspēks, profesors, daudzu zinātnisku, populārzinātnisku un mācību grāmatu autors, Augusts Milts prata saistīt ētiskās domas vēsturi ar humānu prasību cilvēkam kopt savu personību. Viņa personības spēks sakņojās prasmē atklāt un izcelt vērtības ikvienā cilvēkā. Apveltīts ar humora izjūtu un smalkjūtību, Augusts Milts pats šķietami personificēja savu izvēlēto ētikas nozari filozofijā. Padomju laikā viņš bija gaidīts lektors dažādās auditorijās arī ārpus augstskolas sienām. Ētika viņa interpretācijā iekļāvās tautas atmodas savijumā un noskaņoja cilvēku prātus uz augstākām garīgām vērtībām. Vēl padomju laikā sarakstītas grāmatas "Harmoniskais un disharmoniskais personībā" (1979) un "Esejas par morāli" (1985). Latvijas PSR Nopelniem bagātā kultūras darbinieka nosaukums viņam piešķirts 1986. gadā, kad varas konjunktūra jau pieļāva domas brīvības izpausmes. Pēc neatkarības

* Milts, A. Tautas izzīņa mutvārdu vēsturē. Grām. Zirnīte, M. (sast.) Latvijas mutvārdu vēsture: Spoguļis. Rīga: LU FSI, NMV, 2001, 33.–39. lpp.

atjaunošanas viņa grāmatu saraksts turpinās – nodaļa mācību līdzekļi "Ētika" (1995), lekciju krājums "Kas ir ētika" (1999), "Personības un sabiedrības ētika" (2000), "Saskarsmes ētika" (2004). Un kolēģu skatījumā: "Augusts Milts: patība un ētika" (2008). Viņa zinātniskie un populārzinātniskie raksti joprojām kalpo par studentu mācību līdzekļi un iedvesmas avotu personības un cilvēcisko attieksmju izpratnei.

Likumsakarīga ir Augusta Milta iesaistīšanās cilvēku atmiņu stāstu apkopošanā. 1988. gadā Augusts Milts kļuva par Latvijas Kultūras fonda "Cilvēkārhuva" padomes priekšsēdētāju. 1992. gadā Latvijas Zinātnes padome apstiprināja Nacionālās mutvārdu vēstures projektu Filozofijas un socioloģijas institūtā, un Augusts Milts kļuva par tā pirmo zinātnisko vadītāju. Tieši viņa vadībā Latvijā tika attīstīts jauns virziens – indivīda subjektīvās atmiņas pētījumi. Tāpat kā citur pasaulē, arī Latvijā mutvārdu vēstures metodi raksturoja pietāte pret cilvēku, spēja ieklausīties un uztvert plašākas sakarības, ar ko katrs indivīds iesaistīts sociālās atmiņas un sabiedrisko attiecību tīkļojumā.

Kad 1990. gados tika rīkotas ekspedīcijas, kurās kā intervētāji piedalījās tautieši no ārzemēm, Augusts Milts bija neaizstājams līderis. Viņš spēja intervētājus ar tik dažādiem uzskatiem un pieredzi saistīt mērķim – caur ārējo notikumu stāstījumu atrast ceļu uz cilvēka iekšējo pasauli un personības atklāsmi. Augusts Milts prata ieviest skaidrību, kā atšķirt svarīgo no mazsvarīgā, par ko un kā runāt ar cilvēkiem, lai iedibinātos patiesas attieksmes. Ja sarunas biedru gadījās sastapt siena vālā, viņa paņēmieni bija iet palīgā. Lauku darbs, kas viņam nebija svešs, radīja tuvību un uzticēšanos.

Starp 4500 Nacionālās mutvārdu vēstures krājumā esošajiem atmiņu stāstiem glabājas ap 60 Augusta Milta vadītu intervju – ieinteresētas sarunas ar laikabiedriem gan Latvijā, gan ar latviešiem ārzemēs.

Ginta Elksne, Māra Zirnīte,
LU FSI mutvārdu vēstures pētniece

IN MEMORIAM

No profesora Arņa Viksnas atvadoties

2018. gada 25. aprīlī mūžībā devies medicīnas vēsturnieks, LZA akadēmīķis profesors Arnis Viksna.

Profesors Arnis Viksna
Foto Sarmīte Livdāne, LU Muzejs

Arnis Viksna dzimis 1942. gada 25. februārī Lubānā. Absolvējis Rīgas Medicīnas institūta Ārstniecības fakultāti 1966. gadā. Dr.med. (1971). LMA Dr.med.h.c. (1994), LZA korespondētājloceklis (1995), LZA īstenais loceklis (2001), LU Medicīnas fakultātes medicīnas vēstures profesors (1998–2015).

Arnis Viksna bija ilggadējs Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja līdzstrādnieks, pētnieks, nodaļas vadītājs (1969–1998), Latvijas Medicīnas akadēmijas (tagadējās RSU) Medicīnas vēstures institūta vadošais pētnieks un Medicīnas fakultātes docētājs (1992–1997), Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes profesors no 1998. gada. A. Viksna 2004. gadā tika iecelts LU Medicīnas fakultātes domes priekšsēdētāja amatā, bet 2011. gadā kļuva par Medicīnas pedagoģijas, ētikas un vēstures katedras vadītāju, turpinot docēt medicīnas un farmācijas vēsturi, kā arī medicīnas ētiku ārstniecības, farmācijas un māszinību studentiem līdz 2015.gadam.

Profesora zinātniskās intereses – medicīnas un veselības aprūpes procesi Latvijā, ievērojamu medicīnu darbība, Tērbatas loma Latvijas zinātnē un kultūrā, Latvijas augstskolu vēsture, medicīnas pieminekļu apzināšana, medicīnu biogrāfisko datu koncentrēšana, Latgales medicīna, farmācijas un veterinārmedicīnas vēsture, apdrošināšanas medicīna Latvijā, pagātnes pieredzes izmantošana tagadnes pārveides procesos.

Publicētas vairāk nekā 30 profesora A. Viksnas grāmatas, vairāk nekā 3000 zinātnisku un populārzinātnisku rakstu par Latvijas medicīnas vēsturi, Latvijas augstskolu vēsturi un ievērojamiem medicīnas darbiniekiem. Viņš pirmais pievērsies medicīnas novadpētniecībai un atpazīstamību guvis ar grāmatu par Latvijas medicīnas vēsturi "Dodot gaismu, sadegu" (1983).

A. Viksna bija ilggadējs žurnāla "Latvijas Ārsts" redaktors (1989–1999), "Acta Medico-Historica Rigensia" redakcijas loceklis (1986–1998), darbojies žurnāla "Veselība" redakcijā, Latvijas Universitātes rakstu krājumu "Zinātņu vēsture un muzejniecība" sastādītājs un atbildīgais redaktors (2006–2017), bijis Latvijas Zinātnes padomes kultūras vēstures eksperts un darbojies vēl vairākās sabiedriskās organizācijās. Arnis Viksna bija Latvijas Ārstu biedrības Valdes loceklis (1988) un goda biedrs, Latvijas Medicīnas vēsturnieku asociācijas prezidents (1993–1997), Latvijas Zinātņu vēstures asociācijas viceprezidents (1996) un godabiedrs (2006), Baltijas Medicīnas vēsturnieku asociācijas viceprezidents (2001), Igaunijas Zinātņu vēstures asociācijas godabiedrs (2001), Starptautiskās Medicīnas vēsturnieku asociācijas īstenais loceklis (1994) un godabiedrs (2009), Latvijas Farmaceitu biedrības godabiedrs (1989).

Profesors Arnis Viksna ir Paula Stradiņa balvas (1987), Dāvīda Hieronīma Grindeļa medaļas (1995) laureāts, Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks (2007), apbalvots ar Ministru kabineta Atzinības rakstu (2008), Latvijas Sarkanā Krusta Goda zīmi (2008), Latvijas Ārstu biedrības II pakāpes goda zīmi Tempus Hominis (2009).

Brevis nobis vita data est, ad memoria bene redditaē vitae sempiterna.

Pēteris Apinis, LZA Goda doktors

Aizstāvēšana

2018. gada 1. jūnijā plkst. 12.00 Daugavpils Universitātes (DU) 130. auditorijā, Daugavpili, Parādes ielā 1A notiks Daugavpils Universitātes Bioloģijas promocijas padomes sēde, kurā promocijas darbu bioloģijas doktora (Dr.biol.) zinātniskā grāda iegūšanai aizstāvēs

MAKSIMS ZOLOVS.

Promocijas darba tēma – "Apkārējās vides faktoru ietekme uz ektoparazītu izplatību zivju žaunu aparatā: preferences, līdzsastāvēšana un mijiedarbība".

Recenzenti: Dr.biol. Maksims Balalaikins (Daugavpils Universitāte); PhD Gžegoršs Zalesni (Grzegorz Zalesny, Wrocławas Vides un Dabas zinātņu universitāte / Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Polija); Dr.med. Dace Keidāne (Latvijas Lauksaimniecības universitāte).

Ar promocijas darbu un tā kopsavilkumu var iepazīties Daugavpils Universitātes bibliotēkā Daugavpili, Parādes ielā 1, kā arī DU mājas lapā <http://www.du.lv>.

**

2018. gada 8. jūnijā plkst. 12.00 Rīgā, Kipsalas ielā 6, RTU Būvniecības inženierzinātņu fakultātē, 250. auditorijā RTU promocijas padomes P-12 atklātā sēdē promocijas darbu inženierzinātņu doktora zinātniskā grāda iegūšanai aizstāvēs

JURIS TREIJS

par tēmu "Feromagnētiskie sorbenti un to iespējas izlietu naftas produktu piesārņojuma savākšanai".

Recenzenti: Dr.sc.ing. Anatolijs Borodinecs (Rīgas Tehniskā universitāte); PhD Andrejs Kasperovičs (Baltkrievijas Valsts tehnoloģiju universitāte, Baltkrievija); PhD Ina Pundiene (Vīļņas Gedimīna Tehniskā universitāte, Lietuva).

Ar promocijas darbu var iepazīties RTU Zinātniskajā bibliotēkā (Rīgā, Paula Valdena ielā 5) un interneta vietnē <http://www.rtu.lv>.

**

LU Literātūrzinātnes, folkloristikas un mākslas zinātnes nozares promocijas padomes atklātā sēdē 2018. gada 24. aprīlī ILZE MILEIKO aizstāvēja promocijas darbu un viņai tika piešķirts filoloģijas doktora (Dr.philol.) zinātniskais grāds folkloristikas nozarē, latviešu folkloristikas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 8, pret – 1, nederīgi biļeteni – 0.

**

LU Literātūrzinātnes, folkloristikas un mākslas zinātnes nozares promocijas padomes atklātā sēdē 2018. gada 24. aprīlī IEVA ANČEVSKA aizstāvēja promocijas darbu un viņai tika piešķirts filoloģijas doktora (Dr.philol.) zinātniskais grāds folkloristikas nozarē, latviešu

LĪDZ 8. JŪNIJAM VAR PIETEIKTIES LATVIJAS – BALTĶRIEVIJAS PĒTNIECĪBAS PROJEKTU KONKURSAM

Turpinājums no 2.lpp.

Projekta īstenošanu plānots uzsākt 2018. gada decembrī. Projekta īstenošanas ilgums nepārsniedz divus kalendāros gadus, un finansējums projekta Latvijas partnerim nepārsniedz 40 000 EUR divos gados un 20 000 EUR katrā projekta izpildes gadā.

Latvijas partneris projektu gatavo atbilstoši konkursa nolikumam, aizpildot projekta veidlapu. Līdzvērtīgu projekta pieteikumu Baltkrievijas partneris iesniedz Baltkrievijas Republikas Valsts zinātnes un tehnoloģiju komitejā saskaņā ar Baltkrievijas puses konkursa nolikuma nosacījumiem un veidlapu.

Latvijas partneris projektu iesniedz papīra formātā (caurautlotā formā) vienā eksemplārā Valsts izglītības attīstības aģentūras (turpmāk – VIAA) lietvedībā (adrese: Vaļņu iela 1, Rīga, 5. stāvs) vai nosūta pa pastu (adrese: Valsts izglītības attīstības aģentūra, Vaļņu iela 1, Rīga, LV-1050, Latvija), vai arī elektroniski

folkloristikas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 8, pret – 0, nederīgi biļeteni – 1.

**

Latvijas Universitātes Vides zinātnes promocijas padome 2018. gada 27. aprīlī sēdē piešķir bioloģijas doktora zinātnisko grādu (Dr. biol.) vides zinātnes nozarē, dabas aizsardzības apakšnozarē LAURAI KĻAVIŅAI. Balsošanas rezultāti: par – 8, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

**

Latvijas Universitātes Pedagoģijas zinātņu nozares promocijas padome 2018. gada 3. maijā sēdē piešķir pedagoģijas doktora (Dr.paed.) zinātnisko grādu ALLAI ANOHINAI-NAUMECAI augstskolas pedagoģijas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 7, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

**

Daugavpils Universitātes Literātūrzinātnes promocijas padomes atklātā sēdē 2018. gada 9. maijā LEONĪDS BOĻŠUHINS aizstāvēja promocijas darbu un viņam tika piešķirts filoloģijas doktora zinātniskais grāds (Dr.philol.) literātūrzinātnes nozarē cittautu literatūras vēstures apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 7, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

**

LU Ķīmijas zinātņu nozares promocijas padomes atklātā sēdē 2018. gada 10. maijā TOMAM RĒĶIM tika piešķirts ķīmijas doktora zinātniskais grāds (Dr.chem.) ķīmijas nozares fizikālās ķīmijas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 6, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

**

LU Ķīmijas zinātņu nozares promocijas padomes atklātā sēdē 2018. gada 10. maijā MĀRIM LAUBERTAM tika piešķirts ķīmijas doktora zinātniskais grāds (Dr. chem.) ķīmijas nozares analitiskās ķīmijas apakšnozarē. Balsošanas rezultāti: par – 6, pret – 0, nederīgi biļeteni – 0.

**

Latvijas Universitātes Juridiskās zinātnes nozares valsts tiesību, starptautisko tiesību, tiesību teorijas un vēstures un policijas tiesību apakšnozaru promocijas padomes sēdē 2018. gada 11. maijā nolēms: 1. Apmierināt LĪGAS STIKĀNES iesniegumā minēto lūgumu par promocijas darbu "Pārrobežu laulības problēmjautājumi un tiesiskā regulējuma pilnveidošanas nepieciešamība" aizstāvēšanas atsaukšanu. 2. Atlikt LĪGAS STIKĀNES promocijas darba aizstāvēšanu uz nenoteiktu laiku līdz tiek izpildīti Ministru kabineta noteikumu Nr.1001 "Doktora zinātniskā grāda piešķiršanas (promocijas) kārtība un kritēriji" nosacījumi.

projekta iesnieguma elektronisko versiju (PDF datnes formātā ar drošu elektronisko parakstu un apliecinātu laika zīmogu) nosūta uz e-pastu info@viaa.gov.lv.

Latvijas-Baltkrievijas kopīgā zinātniskās pētniecības un zinātniski tehniskā programma tiek īstenota saskaņā ar 2018. gada 7. februāra Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Baltkrievijas Republikas Valsts zinātnes un tehnoloģiju komitejas vienošanos par sadarbību zinātnē un tehnikā.

Vairāk informācijas par izsludināto konkursu var lasīt VIAA mājaslapas sadaļā Starptautiskās pētniecības programmas "Latvijas – Baltkrievijas sadarbības programma" Izsludinātie konkursi.

Papildu informācija: Lelde Valeine, Zinātnes, pētniecības un inovāciju politikas atbalsta departamenta Pētniecības starptautisko programmu nodaļas eksperte (tāl. 67785465, lelde.valeine@viaa.gov.lv).

Redaktore Ilze Boldāne–Zēlenkova

"Zinātnes Vēstnesis"

Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.

Reģistrācijas apliecība nr. 75.

Izdevējs: Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Zinātnieku savienība.

"Science Bulletin". Latvian Academy of Sciences, Latvian Council of Science, Association of Latvian Scientists.

"Zinātnes Vēstnesis" redakcijas padome: akadēmīķis Tālais Jundzis (vadītājs), LZA Prezidents Ojārs Spārītis, LZA ģenerālsekretārs Andrejs Siliņš, LZA Senāta priekšsēdētājs Jānis Stradiņš, akadēmīķi Raita Karniņa, Baiba Rivža, Jānis Spigulis, Pēteris Trape-

cieris, un LZA sabiedrisko attiecību speciāliste Ilze Stengrevica; Jānis Kloviņš un Arnis Kokorevičs (LZP); Uldis Grāvītis (LZS).

Redakcija: Rīgā, Akadēmijas laukumā 1.

Tāl. 67212706, 67225361, 26593299, fakss 67821153.

E pasts: zinatnes.vestnesis@lza.lv; <http://www.lza.lv>

Indekss 77165. Iespiests: SIA Zemgus LB